

MAGYAR KURIR.

Indult Bétsből, Kedden, Februárius' 7-dikén, 1832.

Portugallia.

Dom Miguel, ámbár Frantziai Országban és Angliában lévő emberei által jól tudja, hogy az Országát fenyegető háború tavaszig nem fog elkezdődni, okos előrelátásból mindazáltal éppen olyan készülleteket tétet és úgy, mintha a' veszedelem már jelen volna.

A' Párisi Újságok, a' Don Pedro hadáról a' következő környűl állásos tudósítást teszik: A' hajós sereg 10 hadi hajókból, nevezetesen három 50, és egy, 56 ágyús fregattából, egy 24 ágyús Corvettéből, és öt kisebb hajókból áll. Ezen még most Belle-Iselnél vasmatskákön álló hajókat Admiral Sartorius, ki az Anglus tengerierőnek egy a' legderekabb tisztjei között, és a' ki a' Tájon már sokszor táborozván, azt és annak környékét jól ismeri, fogja vezérelni. A' hajóssereg Don Pedroval és Követőivel felvévén a' Normandiában lévő portugalliai katonákat, halasztás nélkül fog menni Terceirába, a' Donna Maria Igazgatószerékének jelen Ülése és a' had közönséges öszveseregülésének helyére. Az itt lévő katonák száma, azokkal, kik legközelebb szedődtek 9000-re megy. — Angliában és Irlandiában 400 ember gyűlt. A' hajóssereg 1200 ember segítséget adhat. Azon Portugallus katonák, kik Frantzia Országban fognak hajóra ülni 600 vagynak.

A' Terceirából Portugalliában menendő sereg számát tehát mindöszve 10,300 emberre lehet tenni. Minekelötte ezen hadi erő a' portugalliai partokra menne, Madeira szigetét fogja meghódoltatni. A' seregeken való fő commandót Don Pedro magának tartja.

Pápa Birtoka.

A' Pápa seregének az engedetlenek ellen indított két tsapatja Lugon és Cesenan keresztül menvén Jan. 22-kén egyesült egymással Faenzanál. Az első ezen tsapatok között a' Bastiánál történt kis ütközetten kívül semmi akadályra sem talált. A' másiknak pedig útját Cesenánál volt elmenetelében a' fellázadtaknak egy tsomó, mintegy 1200 főből álló katonasága, három ágyúval elállotta, de reájok nézve szerentsétlenül, mert Oberster Barbieri más fél óráig tartó tsata után mindnyájokat elfogta. E' meglévén, a' Pápa serege 21-ben ment Forliba.

Azon rendetlenlégek, melyeket a' Pápanak új és katonai fenylékekhez még nem szokott serege Forliba elkövetett, Cardinális Albinit arra indították, hogy amannak segítségére az Austeriai Ts. K. jó rendet tartó seregeket felszólítás következtében a' Hrabowski brigadája Ferrarából és

Bolognából Jan. 24-kén Imola és Faenza felé nyomult. Bolognát az Ausztriai és a Pápa seregei December 29 's 30-dikán szállották meg.

A' Pápa seregei Jan. 21-kétől 25-kéig helyeket nem változtatták, és nem elébb, mint 26-dikban egyesültek azon Ausztriai tsapatokkal, mellyek Cardinalis Albaninak tudva lévő felszóllítására, Argentán 's Lugón keresztül Ferrarából; és Centon 's Budrion által Modénából jöttek. A' Hrabowski Ts. K. Brigadától fedezve Jan. 28-kán mentek be Bolognába a' Pápának 2000 katonái. A' Pápa segeinek Bologna felé való közelgetésekor az a' hir terjedt el a' városban, hogy a' Pápa megboszzankodván, az engedetlenek által az ő serege' útjába tett akadályokon, 's azoknak ellentállásain azon városok és helységek lakosaival, mellyeken katonái ezután fognak keresztül menni, sokkal keményebben szándékozik bánni. Ezen hírek megtáfolására, 's a' megijedt lakosoknak a' Pápa atyai szíve és kegyelme felől való meggyőzésekre adott ki Cardinalis Albáni egy Proclamatiót, mellynek olly beható ereje volt minden indulatokra, hogy a' Polgár gárdának, sőt az egész városnak lefegyverkeztetése erőltetés nélkül még azon nap elkezdődhetett 's az ágyúk és fegyverek a' Pápa tisztjeinek által adódtak.

Midőn Feldmarschall - lieutenant Rétsey, kinek a' Modenai úton kellett volna a' Pápa birtokokba bemenni, a' városnak maga feladását meghallotta, a' nélkül, hogy Bolognába ment volna, tsapatjait azonnal visszahúzta. A' Pápa katonái Ravennát, a' Hrabowski brigadája pedig Bolognát és Forlitt fogják megszállani.

A' Lombárd-Velentzei Királyságban Kormányozó Generalis Gróf Radetz-

ki, ki, Cardinalis Albaninak kérésére Forliba ment, hogy ott a' két sereg mozdulásairól értekezzenek, Jan. 29-kén hagyta oda Bolognát 's Májlandba vissza tért.

B r a s i l i a.

Azon tudósításokból, mellyek a' Tsászárságban Aug. 1-ső napjától Nov. 19-kéig történt dolgokról szólnak, a' jön ki, hogy Brasiliában a' békételenség napról napra mind inkább nevedik. A' szabadság és nemzeti függetlenség óltalmazására társaságok állanak fel. Ezek mind szóval mind írással igyekeznek az emberi juss és az édes szabadság érzését az emberekben feleleveníteni. Az ezen tárgyban megjelent írások, sok a' Brasilia mostani kifejlődésével még-öszve nem férő alaptételekről beszélnek, — Robespierre-t és Marat-ot magasztalják dicséretelkel. — Az Ország gyűlésén legközelebb a' tsászári tütorság, az új-katonák gyűlése a' két (száraz és tengeri) hadierőnek rendbeszerése, és a' finantzia felől tettettek határozások. Ugyan tsak a' Kamarák Biztossága adott ki olyan plánumokat is, mellyek a' Constitutio jobbitására tzeleznak. D' Andrada Jó'sef Bonifatzius (tsászári tütör) a' Követek Kamarájában Aug. 10-kén tartott beszéde által azt ajánlá az Igazgatószéknek, hogy az, az Európai udvarokhoz rendelne olyan embereket, kik az ott folyó dolgok felől bennünket időről időre tudósítanának, mert, a' mint mondja, ő bizonyos kütföböl tudja, hogy egy Spanyol Országi társaság azon munkálkodik, hogy ezen két Országok koronáját az Ex-tsászár kezére játssa, és az által Columbiának ismét gyarmattá való tételét kivihesse. — Julius ólta a' Szeretsenek tsendességben

vágnak. Augustus végén az a' hír terjedt el, hogy Meireiller, egy Franciaországban tanult Szeretsen Doctor, és a' Riói Orvosi társaságnak már régi Elölülője, a' Szeretsenek közt új összeesküvést organisál. Sept. 25-dikén a' Nép seprejéből sokan gyűltek össze az úgy nevezett Ditsösség mezején, kik a' Közönséges társasáért Vivatot, a' Követekért és az Igazgatószékért pedig Pereatokat kijátoztak, végre a' Polgár gárdával öszvetsapván, ezektől széllyel verettek. Sept. 28-kán és 29-kén is történtek rendtelenségek, mellyek ha szinte tsekélyeknek látszottak is a' többek közt figyelmetessé tehették volna az igazgató székét, a' Cabrás szigeten lévő tengeri artilleria ellenséges mozgásaira és ez által az attól kezdett Oct. 6-ki Revolutiót kikerülhetné volna. Fellázadván ugyan is Oct. 6-kán éjtszaka az említett szigetben lévő Kaszárnyában a' tengeri pattantyússág, a' Gályákon lévő örökkel együtt, (kik t. i. őrhelyeiket elhagyták és azzal egy kézre dolgoztak) fogságban lévő Kapitány Custodiót (a' már az előtt volt aprébb lázadások vezéré) megszabadítja. A' sziget, a' hozzá közel lévő fegyverháznak ágyúzását elkezdi. Fő hadnagy Faustino, éppen akkor, midőn már a' rebellisek, a' város sepreje nagyobb részének ellenére, mindjárt kiszállottak volna a' szárazra, egy néhány nemzeti örököt gyűjt a' fegyverházhoz, 's parantsolja, hogy nagy lárma és lövöldözés között egyik helyből a' másikba szaladjaljanak, — a' melly fortély azt okozta, hogy a' fellázadtak valami nagy hadi erőt gondolván ott lenni, kiszállani nem mertek. Ez alatt az Igazgatószék eránt jó indulattal viseltető Nemzeti gárda öszvegyűl. Az Igazgatószék nem esmervén a' maga erejét, Oct. 7-kén eleinte alkudozik és későbbben, úgy-

mint estveli 5 órakor kezd a' sziget ágyúztatásához; — a' mi neveléséges dolog, ha az ember azt nézi, hogy a' Riói nemzeti-gárda és nagyszámú hadierő, 400 olyan pártosok ellen hadakozik, kiket csak két ágyú óltalmaz, — abban a' tekintetben pedig nagyon fontos, ha meggondolja az ember, hogy a' zabolátlanok egész felekezetének ez a' sziget mintegy lakhelye és közép pontja. A' feljebb kitett időben, egy bataillon önkéntesek és 400 Nemzeti örök ültek hajóra. Az Igazgatószék hadi erejének legelső lövésére úgy elfutottak a' pártosok, mint a' rabszolga, az ő Ura ostorának meglátására. Ezen napi ütközetnek egy igen érdemes polgár Chaves leve áldozatjává, kinek holt tetemeit Oct. 8-kán, mikor a' sziget magát fel adta, 's a' rend ismét helyre állott, az Igazgatószék, a' Ministerek, 6000 fegyveres nemzeti örök és nagy számú sokaság kísérte nyugvó helyére. Az említett zenebona letsendesítése után, minden szabad újságok eltöröltettek. Minister Feijónak Oct. 11-kén jelent meg egy Felszólítása, mellyben az nyilatkoztatódik ki, mennyire szükséges a' város bátorságban léte megőrzése végett egy állandó gyalog és lovas sereget állítani fel, és erre jó zsóld 's betületes bánás ígérése mellett minden 18 és 40 esztendő közt lévő Braziliaiak fel szállítatnak. — Oct. 13-kán a' Követek Kamarája, a' Constitutióban tejendő jobbítások felől azt végezte: hogy az új törvényhozásra küldendő Követek az ő meghízójoktól ezen jobbításokra nézve teljes hatalommal ruháztassanak fel. A' legnevezetesebb tzikkely ez: „A' Tsászárság' igazgatószéke Brasiliában szövetséges magános uralkodás foglalni.“ Erre a' Szenátorok Kamarája, nagy helybehagyást nyert okokkal azt határozta: hogy ő ezen igen fontos tárgy

felől a' maga vélekedését még nem adhatja, és hogy azt a' következő ülésben fogja tselekedni. Utóljára volt szó azon kárpótlásról is, mellyre Brasilia magát, a' Montevideo bezárásánál elfoglalt neutralis hajók költségeinek fizetésére kötelezte. Ez eránt, az Anglus igazgatószék fenyegetései által kútsikart határozás eránt sok olyan lármás üléseket tartottak a' Brasiliaiak, mellyekben a' Követeknek ezen, maga hasznát oly igen kereső Nemzethez, nem nagy vonnattatások tetszett ki, sőt Montezuma Úr azt is javasolta, hogy Angliának hadat kell izenni. — Aug. 5 és 6 dik napjain Parában is lázzadás ütötte ki magát. A' zabolátlanok vezére Visconde Goyana volt, ki a' Nemzeti gárdát eloszlatta 's a' tartományt a' Portugalliai Don Miguelnek akarta kezére játszani. De Augustus 7-kén minden elnyomódott, Goyana bezáródott 's a' tsendesség ismét helyre állott. Egyéberánt a' zabolátlanok pártján kívül két egymással ellenkező feleket látatunk Brasiliában a' Szövetségesekét és az Unitariusokét, ezen utóbbiakat régi constitutionalisoknak is nevezhetnök. — Buenosayresről éppen most halljuk, hogy lakosai hasonlóképpen pártot ütöttek és Dictatort tettek. Azt is mondják, hogy ugyan ott minden házakat megmotóztak, a' Rousseau és Voltair munkáit kárhoztatván hóhérok által égettették meg.

N a g y B r i t a n n i a.

A' Courier, Frantzia Ország jelen állapotjáról több értekezéseket közöl. Azok között egynek a' végén ezt mondja: Frantzia Országban a' Felek közt, éppen most egyenetlenség vagy talán attól egy kevés ideig való pihenés van. Ezen egyenetlenségnek, ha

az Igazgatószék engedne, az a' vége lenne, hogy vagy közönséges társaság állítódnék fel, vagy valami határtalan uralkodás hozódnék be. A' rend-baráti tehát, kik egyszersmind az okos szabadságnak is védelmezői, Frantzia Országban szinte úgy mint Angliában, köteleztetnek a' frantzia Ministeriumot tőlök kitelhető módon segíteni, hogy az, azon közép úton, mellyen elindult, minden veszedelem nélkül bátorságban mehessen. Lehetetlen a' Frantzia Constitution sérelemnek esni a' nélkül, hogy az, a' Britannia igaz interesséjére nézve is vagy egy vagy más módon érezhető ne legyen.

A' Newyorki Ujságok Dec. 24-kén 1831-ben írják: hogy a' Columbiái közönségestársaság többé nintsen, és hogy a' helyett, a' déli Amérika földabroszán ezentúl a' Venezuela, Uj Granada és Aequator nevű külön szakadt 's független Státusokat fogjuk találni. Midőn a' Columbiái külső Miniszter ezt a' tudósítást teszi, azt mondja, hogy a' Bogotában (ez volt a' Columbiái közönséges társaság fő városa) lévő kormányzók hatalmát esztendő óta még csak új granadában esmerték meg. A' közönséges Társaság Vice-praesidense az Új-granadai Nemzeti-gyűléshez küldött Követjei által, hivataláról végképpen lemondott.

Jan. 19-kén Gróf Aberdeen a' felső házban így beszélt: Jól emlékezhetik a' Ház, O Felségének jelen üléseinket megnyitó beszédében azon nyilatkoztatására, hogy az őt hatalmasságok a' Hollandiai és Belga Orzági Királyokkal egyességre léptek, a' mellynek, mihelyt helybehagyódik, másolatja, Úraságtoknak minden halasztás nélkül elébe fog terjesztetni. Azon egyeség, Nov. 15-kén íródott alá, a' helybe-

hagyások kiterelésére pedig Jan. 15-ik napja határozatott. Minthogy azonban a' helybehagyások még eddig meg nem történtek, az Igazgatóság azt javasolta, hogy az annak végrehajtására szabott határt meg kellene hosszabbítani. Én részemről véghetetlen gyönyörűségemet találok benne, hogy még tökéletesen nintsen vége ezen Tractátusnak, mellyet én úgy nézek, mint a' melly nemcsak sok tekintetben ellenkezik a' politikával, hanem egyszersmind sok szembetűnő igazságtalanságokat is foglal magába (halljuk! halljuk!). Sajnálom, hogy ezen tárgyról akkor nem beszéltem, minekelőtte a' Házak ülési még el nem halasztódtak: különben most örülök, midőn láthatom, hogy még elég idejek van uraságtoknak a' felől vélekedéseket kimondani. Mellyre nézve jelentem, „hogy én mához nyóltz napra, ezen tárgyra nézve törvényjavallatot fogok feltenni.“ — Azután Lord Strangford a' Királyi beszédnek más pontjára függesztette a' Ház' figyelmét, nevezetesen azon egységre, melly a' rabszolgákkal való kereskedés dolgában Frantzia Országgal kötött. A' Parlament — ugymond a' Lord — Dec. 6 kán már öszve gyűlt, hogy éppen akkor miért? ő azt nem tudja; mert foglalatosságait nem végezte el — és így ez csak azért történt, mivel azt a' journalok és a' politikai egyesületek kívánták. És mivel a' szóban forgó egység sem terjesztetett a' Kamara elébe, azt kell hinnünk, hogy ebben a' részben is kellett valami ollyas dolognak történni, a' mi annak előterjesztését akadályoztatja. Egyébaránt nagyon tsudálkozik a' Lord, hogy Anglia Frantzia Országgal, új alkura lép addig, míg amaz az elébbenieket telyesítené. Ő egyáltalában nem hiszi, hogy ez a' hatalmas-

ság hajlandó volna, valaha az ollyan alku telyesítése megkívánására, mellyet a' Frantziák Királyának alattvalói, vagy az Istenért! mit mondok? polgárjai, arra magyarázhatnak, hogy az, a' Frantzia Ország tengeri erejét és kereskedésbeli érdekességét sértené meg. A' mit eléggé bizonyít a' helytelenül úgy nevezett költönösség alkujja Hogy az alatt Nagy Britannia' mennyit szenved, megtetszik azon hivatalos írásokból; mellyeknek előterjesztése eránt közelébb fogok törvényjavallatot tenni fel.

Dublinból Jan. 18 kán. A' tegnapi nap igen különös történetet hozott reánk. Hogy az O'Connell elútazásakor processió volt, az nem szokatlan és nem különös dolog. Dublinban, sok embereket gyűjteni egyrakásra, sohasem volt nagy mesterség, az O'Connell név minden időben nagyon tudott bájolni. A' Gyülekezet mennyisége vagy száma ez alkalmatossággal is ollyan nagy volt, mint annak előtte, millyenségére nézve mindazáltal minden eddig voltaktól nagyon külömbözött. Mikor legnépesebb volt a' Processio körül belől 50,000 emberek voltak jelen, — kik mind a' nép sepreje közzül valók voltak, és annak vezérei politikai állásából mindjárt lehetett a' sokaság characterére és rangjára, huzni következt; — illyen vezérek voltak Reynolds Tamás és Costello Marcus. E' nem kis pont; mert az utólsóval, „a' Megszabadító, nem régen úgy bánt, mint megvetetett állapotban lévő emberrel, — az első pedig mindenkor arról volt esmeretes, hogy nagyon szeretet, O'Connellel újat húzni, ha ez az el választás kérdésében a' Reynolds Úr nagyított képzeletében nem akart meg egyezni. Az O'Connell magaviseletehez mind ez tsckélység.

Minden azt hitte, hogy ő elmenetelekor, azon vélekedéseket, melyeket pártosainak lázszasztói hangon fejekbe vert, ki fogja azoknak elméjékből törölni. A' zászólkon olvasható külömbféle írások között, ezen: „Irlandiának Angliától való elszakasztása, úgy szinte azon; midőn az O'Connell mejj képét együtt látta az ember a' IV Wilhelmével, csak nevetni kell; — de kárhozzát érdemlő a' törvénytudó Urnak, a' Processio helyére gyűlt sokasághoz tartott beszéde, melyben annak jelentése után, hogy ő ez órától fogva az egyesítés felbontásában minden alkalmatossággal, megkérhetetlenül és okvetetlen fog munkálkodni, a' könnyen indítható sokaságot, ezen tzeljában való segítésre szólította fel, kéréven az Istent is, hogy nekik ezen közös igyekezeteket áldja meg. — A' másik Pél, nevezetesen a' Protestánsoké a' Lord Mayor engedelmével a' Városházánál tartotta üléseit. A' gyűlés igen sok, 's tiszteletre méltó férfiakból állott, és ha tselekedésiben magát mérsekelni tudta volna, bizonyosan nevezetes lett volna. De az egész Gyűlés a' mit lehetett volna tőle várni, hogy fontos politikai kérdések fognak megfordulni, nem volt egyéb, mint valami dühös Fanatismus nevetséges nyilatkoztatás helye, a' hol tudni illik, az Ország állapota, a' Nép szüksége, az ezeken segítő tzelerányos eszközökről való tanátskozás senkinek sem jutott eszébe, hanem minden a' Bibliáról és fegyverről beszélt. Imé Ezek a' pártok vagynak tehát most Irlandiában, melyek közzül a' Protestánsokét Mondeville, Boyton és Waring, a' másikat pedig O'Connell, Costello és Regnolds vezérlik.

Frantzia Ország.

A' Moniteur jelenti: hogy Jan. 22-kén a' királyi Fiscus azon szálába menvén, a' hol a' Szent Simon követői prédikázióra szoktak öszve gyűlni, magokat a' Simonistákatszélyel oszlatta, szálájokat pedig bezáratta. Innen az említett vallásheli felekezeti fő lakhelyeire ment, könyveiket, írásait mind el foglaltatta, lepetséltette és elvitette. A' vádat ellenek négy ponthan tette fel. Leginkább pénz tsalás 's húza vona vétkével terheltetnek. A' törvényszék ezen tselekedete végben viteleiben semmi ellentállásra nem talált.

Nov. 2-kán 1851-ben a' Tribune a' többek közt egy levelet közölt, mellynek szerzője azt akarta megmutatni, hogy a' mostani frantzia Uralkodószek törvénytelen, úgy mint a' melly a' maga lételet csak némelly pártosoknak köszönheti, és a' mellynek a' Kamara a' nélkül, hogy arra megett volna hatalmazva, és így a' Nemzet meg egyezése nélkül adta által a' koronát. Az Ország kívánsága megtudása végett elébb közönséges gyűlést kellett volna tartani. Ezen levélért az említett Újság szerzője vádoltatván törvénybe idéztetett, de meg nem büntetődött.

A' Moniteur Jan. 25-kén jelenti: Camille Perier, a' Ministeri Tanáts Elölülőjének Testvérje és a' Követek Kamarájának tagja, Londonból tegnap estve 7 órakor érkezett meg Párisba, és elhozta magával a' Belga Vátrak lerontását illető egységokról tett végső határozást. A' törvényes végzések ezen részéből kijön, hogy ha a' Nov. 15-ki Tractatus helybehagyása Jan. 31-ke előtt ki nem tseréltetett is, legalább gyanitni lehet, hogy az rövid időn ki fog tserélni.

Lyonban Jan. 22-kén, ismét nyughatatlanság uralkodott. Számos kerülő örök jártak fel 's alá minden útszakon, kettőztetve állottak az örök szokott helyeiken.

A' *Precurseur* szerint Jan. 21-kén ismét sok munkások gyűltek a' *Croix Rousse* nevű külső városba össze. — Egy Jan. 23-dika estvéjén költ levél így ír: Tégnap és ma mindenütt tsendesség volt; — a' munkások gonosz tzeljairól még is szüntelen újabb meg újabb hírek szárnyalnak. Egyszer azt beszélik, hogy azok a' *Montessuy* erősséget akarták elfoglalni, olly tzelből, hogy a' várost annyival könnyebben lövöldözhesék, más hírek, szerint a' fegyvertár rablódott ki, és minden munkásnak 4 Frank napi fizetés ígértetett, ha a' lázzadásban részt vesznek, 's t. e' félék. Az ilyen hír terjesztők talán a' törvényszékek figyelmét akarják ébreszteni és serkentetni; — a' mi a' tsendesség megmaradására éppen helytelen eszköz. Mert többen vagynak a' városban olyanok, a' kik mindent abban a' formában hisznek, a' mint azt hallják. A' *Courrier* minden módon igyekszik az ilyen ijesztő híreket megtzáfolni és lerontani.

A' Ronai Megye Praefectusa tudósítása szerint Lyonban minden munka szépen foly, a' Tanács- Mesterségek- és foglalatosságok-fejeinek új organisatiója minden okos Interestéket megelégitett.

Don Pedro Jan. 26-kán indult el Párisból, hogy a' Belle-Isle-ben össze sereglett hadieréjének fő vezerségét által vegye. — Don Pedrónak Belle Isle-ben lévő hajóiról, mintegy 50 angolus hajós legények botsáttattak el. Mint-hogy ezeknek éppen semmijek sem volt, a' britanniai Consul 200 Frankot gyűjtven számokra, azzal eresztéjüket útnak.

A' *Courrier français* írja: hogy a' Követek Kamarájában ülő Status-tisztsíjei között, az 5 Miniszterekkel együtt 105 tagok vagynak a' Miniszterek részén, és 44-en azok ellen (vagy az úgy nevezett *Opposition*); még pedig a' Miniszterek pártján egy Követ, egy Fő Director, 17 Statuslanátosok, 21 örökös és 16 nem örökös ítélőszékbeli tisztviselők, 13 hivatalban lévő személyek és más tisztviselők, 29 Katonák. — Az *Opposition* ellenben tsak 1 fődirector, 12 örökös és 8 ítélőszéki tisztviselők, 11 hivatalbeli Személyek és 12 Katonák.

Ugyan ez az Ujság, a' Tisztviselőknek, a' Párisban tartózkodó lengyel kivándorlottakkal való kemény bánása módjáról panaszolkozik. — Midőn — úgymond — ezek között némellyek a' Politzia hivatalnál, azon utazó leveleiket akarták volna a' Párisban leendő tartózkodásról szőlőkkal feltserélni, mellyeket a' határnál kaptak, vissza igazítottak, 's előttök a' Búró-feje nyilván kijelentette: hogy az Igazgatóséknak éppen tzelja és akarátja ellen van meg szenvedni azt, hogy ők itt sok ideig maradjanak. *Niemojowski*, a' lengyel nemzeti Igazgatósék utolsó Praesidense, ezen bánás eránt, az *Opposition* lévő Követek között sokaknak adott által *Protestatiót*.

L e n g y e l O r s z á g.

Varsói tudósítások szerint, a' Lengyel Ország ideig való Igazgatósékének Praesidensi hivatala, valóságos titkos Tanácsos Engelről tulajdonkérésére levevődött, és e'szerént a' Kormány szék előlülői hatalmát Főhadi vezér Hrg *Paskievits* vette által.

A' Lengyel Revolútio alatt és után hazájókat oda hagyott 's most külöm-

hözö országokban, nevezetesen (minek-utánna a' Burkus Országba és Gallitziába futottak, a' vissza térésre engedelmet nyervén többnyire hazamentek) leginkább Frantzia Országban tartózkodó Lengyelek, és ezek után a' Frantzia Constitutionel, az Oroszok a' következő hírekkel tölték be Európát: „Az Oroszoknak irtóztató kegyetlenségekről beszélő Varsói tudósítások szerint egy nap sem megyen el tőlünk, mellyen több polgárok föbe ne lövetnének. Az Orosz durvaság, melly sokkal felyül múlja a' törököket, semmi különbséget nem esmer a' vélekedések rangok, és a' nemek között. Ugyan az, különösen a' főbb rendüeket akarja egészen ki-irtani. Azon mester emberek kik az Orosz katonaság számára dolgoznak és munkájok bérét kérik, megkardlapoztatnak és szerentsések, ha életük megmaradhat. Panaszszal a' Fő vezérig hatni lehetetlen, — vagy ha még történik is, hogy arra valaki reá megy, annak szokott felelete ez: Takarodjatok előlem, — ti Rebellisek, jobb állapotot nem érdemeltek, — most is sokkal jobb, mint kellene lenni a' sorsotok semmire valók! 50,000 lengyel-nél több küldődött már Siberiába. A' kínzásoknak, a' halálos ítéletek végre hajlásának szeri száma nintsen. Egy Rótermund nevű ősz ember, és Potocka Grófné, keményen megkötöztetve a' piatzon ostoroztatnak meg.“ Hogy mind ezek hamis és tsak rágalmazásból származott hírek, az Orosz udvartól jött azon szép rendeléseken kívül mellyeket, hivatalos tudósítások után Olvasóinkkal mi is több ízben közlöttünk, eléggé bizonyítja az, hogy azokat leve-

leikben magok a' Varsóiak igyekeznek megtzáfolni, nagy ditséretelkkel magasztalván az Orosz Igazgatóséket; azattól lengyel Országban állított ítélősékeknek a' Fő és minden alsóbb rendü tiszteknek, 's a' katonaság szép magok vi-seletét és a' nagy emberséggel való há-nás módjokat.

M a g y a r O r s z á g.

Hivatalos tudósítások szerint, mellyek Budán Felsőségi rendelésből kiadattak, az egesség állapota Magyar Országban Jan. 31-keig így volt: 92 Törvényhatóságoknak 4,706 Helyciben megbetegültek járvány epevészely miatt a' nyavalya kiütésétől fogva 512,942-ten; kigyógyultak belőle 277,698-an; meghaltak 222,763-an; orvoslás alatt vannak még 12,481-en. Egészen megszűnt a' nyavalya 57 Törvényhatóságnak 2,951 Helységekiben.

Fő Tiszt. Kresznerits Ferentz Ur, Phil. Doctora, Vass Várm. Ságbi Plebánus, és V. Esperest, a' Magyar Tudós Társaságnak betsületbeli Tagja, a' mult hónap 18-kán meghalálozott. Ezen munkája által: „Magyar Szótár gyökér-rendel“ — melly több buzgó Hazafiak nemes lelkü fáradozásai után Sajtó alatt vagyon, — fenn maradó érdemet szerzett magának a' Boldogult!

Bétsben Febr. 5-dikán még hét choleras betegek maradtak. Az óltasni sem betegedett meg; meggyógyult 2; meghalt 1; 's még orvoslás alatt vannak 4-en.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)